

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Tractatus De Negotiationis
Spiritualis Industriis

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066367

Industria XXIX. In Actionibus nostris anticipare punctualem esse, ultra
tempus morari, item ægrè & tarde agere, eadem præscindere, ac
breviare, summi meriti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45372

Hæc Industria usum sui habebit utilissimum in plerisque sive præmissis sive subtextendis Industriis: nisi enim ejus in illis habita fuerit ratio, ferè nullus earum fructus erit: omnes siquidem vigorem & efficaciam ab hac accipere debent, atque adeo etiam omnes istam supponunt. Quod consultò adjeci, ut hujus Industriæ usum, tantò efficacius explicarem, atque explicando persuaderem. verè enim sic res habet & non aliter, ut experienti patebit.

INDUSTRIA XXIX.

In Actionibus nostris anticipare; punctualem esse, ultra tempus morari, item agrè & tardè agere, easdem præscindere ac breviate, summi meriti est.

194.

HAc unâ Industria quinque modos & veluti Industrias crescendi in merito per nostras actiones expediam.

Prima est, agere quæ agere debemus (ex obedientiâ, vel sponte, vel aliâ quâvis causâ) in puncto temporis, quo agenda est aliqua res. Hanc rationem agendi S. Pater noster Ignatius præcepit Societatis hominibus, quos vult, audito signo alicujus rei agendæ, statim convolare ad illam agendam, etiam literâ inchoatâ imperfectâ relictâ, sive lecta, sive scripta ea sit.

Talem

Talem punctualem operum peractionem servasse videtur Patriarcha Noë, de quo testatur Sacra Scriptura, quod *in articulo diei illius*, quo jussus est à Deo arcam intrare, ingressus sit. Eandem rationem suadere videtur Sapiens, quando monet? *Particula boni doni non te prætereat.* quasi dicat: Si quid boni acturus vel donaturus es Deo, vel certè si quid doni à Deo percepturus es in ejus servitio, vide, ut ad punctum accurras, nec vel primam, unamve particulam boni doni negligas offerre, aut accipere. Similis punctualis executio atque operatio innui videtur, in illa parabola de decem Virginibus, præcipue in illis verbis, *Mediâ nocte clamor factus est, Ecce Sponsus venit, exite obviam ei, Tunc surrexerunt Virgines illæ: Tunc*, dicitur, quasi illo eodem puncto momentoque temporis. Similiter & in illa frequenti Dominica exhortatione, qua exhortatur servos fideles & prudentes ad vigilandum, ut in *quacunq; horâ Dominus revertatur à nuptiis, confestim aperiant ei.* Christo quoque Domino familiare illud: *Nondum venit hora mea, Hæc est hora vestra: Propterea veni in horam hanc: Venit hora. Exiit summo mane conducere operarios. iterum exiit horâ 3. Ecce tempus meum nondum advenit Ecce.* Salomon quoque, *Fili*, ait, *Observa Tempus.* Permagni ergo meriti est apud Deum, ad punctum agere quæ agenda sunt, & non ea tantùm quæ agendo sunt ex obedientiæ præscripto, sed etiam ex proprio arbitrio, ex voluntaria dispositione, ex Caritatis fraternæ studio. estque hoc, tum signum, tum exercitium Domini super se, mortificationis-
que

que affectuum, etiam in rebus non illicitis, quæ est rara Virtus.

195.

Secunda est, agere anticipatò, hoc est, etiam non expectato tempore præscripto, vel spontè designato, nisi aliquid obstet, cujus sit ratio habenda, vel nisi anticipatio vitiosa sit; ut esset in delectabilibus sensuum, vel laudem admirationemque hominum parientibus: in his enim non anticipatione, sed potiùs mora est utendum, ut infrà dicitur. Causa hujus anticipatè agendi modi est, quia qui citò dat bis dat: hoc est, quia anticipatio illa fervorem & alacritatem cordis designat in seruo Dei: hilarem autem datorem diligit Deus, & solutio anticipata, gratissima est, tum apud omnes, tum apud creditores negotiatoresque præcipuè, & provocat ad credendum creditorem; Fidelitatem enim & securitatem creditori facit, & timorem molestiæ in exigendo debito adimit; quod ipsum homo respectu Dei dum facit, non potest DEO non placere, consequenter, non possunt hi anticipati actus, Deo non esse gratissimi, summique apud Deum meriti.

Bonus ergo Negotiator Spiritualis, opera sua, quæ Deum, quæ proximi charitatem, quæ laborem, quæ molestiolam concernunt, & in quibus anticipatis nihil sensui, vel proprio compendiolo indulgetur, curet facere, atque inchoare anticipatò, neque signum faciendi expectet, sed antequàm ipsum signum detur, jam paratus sit, vel etiam jam inchoasse, agere à signo agendi inveniat.

niatur. Exaggerabitur enim per hoc obedientia, Charitas, fervor, disciplina exactio, vitæ communis observantia, fidelitas, &c. accedet exemplum bonum communitati fratrum &c. ? recedetur procul à tepore, à dilatione &c. vitabitur illud, quod Sapiens in pigro servo notat, horâ surgendi non terices ad parietem; implebitur verò illud, quod idem laudat in ferventi servo; Vidisti servum velocem in opere suo? coram Regibus ministrabit. Et verè dignus est Regali obsequio, qui anticipare consuevit in officio. Hanc anticipationis consuetudinem de se ipso David confitetur, Et scilicet nobis commendat cum ait: *Præveni in maturitate & clamavi. Prævenerunt oculi mei ad te diluculo. Præoccupemus faciem ejus in confessione.*

Tertia ratio est, agere cum prolongatione & protractione temporis, quo aliquid agendum est, ita, ut non tantum non brevietur tempus, non tantum non in puncto cessetur (nisi id quoque ut cessetur, obedientia cogat, vel ratio dicat, hinc & nunc) sed ut paululum etiam producat, ut sit opus supererogatorium, ita ut sit mensura operum nostrorum non tantum plena, sed etiam coagitata, supereffluensque & conferta. Hac ratio, in iisdem objectis habet locum, in quibus & præcedens, non habet verò in quibus & præcedens. hanc rationem, servatam passim, commendatamque in gestis Sanctorum leges; quod nempe primi & ante tempus etiam, ad opus, ad laborem, ad vigiliam, ad ministeria fratrum, ad Psalmos, ad locum penitentiae, ad Orationem
con-

196.

convolarint, ultimi verò ab his discedere soliti fuerint. Est enim hæc agendi ratio signum fervoris, fidei, obedientiæ, infatigabilis animi, infatiati obsequio Dei cordis, perseverantiæ.

Hanc rationem & exegit & sine præmio non futuram promisit Samaritanus ille piissimus, qui dixit stabulario de ægroto, *Curam illius habe, & quodcunque supererogaveris, ego cum rediero, reddam tibi.* Hoc etiam videtur innuere illa parabola seminis in terram bonam lapsi, *quod affert fructum, non tantum simplum, sed trigesimum, sexagesimum, centesimum.* Hoc & illa distributio pecuniæ ad usuram videtur velle.

197.

Quarta ratio est, agere cum aliquâ morâ & dilatione, hæc locum habet in delectabilibus objectis, in sensualibus, in parientibus commendationem laudemve, in iis, ad quæ inordinatiùs propendere nos sentimus, ut sunt cibi sumptio aut potùs, præsertim cum vel sitis, fames, vel cupiditas inordinatiùs urget, frenanda enim est impotentia, per moram aliquam spontaneam. Item recreationes, spectacula festiva, curiosarum rerum aspectus, auditus &c. aggressio officiorum vel operum speciosorum, prolatio alicujus sermonis vel dicti arguti, acuti, ingeniosi &c. narratio alicujus rei cum laude propriâ conjunctæ. In his, & similibus mora, dilatio, repugnantiaque est laudabilis; modo, ne sit fastidiosa, affectata, refractaria obedientiæ, & in damnum (spirituale præsertim) tertii. Sic Saul declarandus Rex populi Israël, abscondit se. Sic, unctus in Regem, illico

illico rediit ad greges ovium pascendos. Sic, Christus rapiendus ad Regnum fugit, qui rapiendus ad crucem, spontè obviam ivit raptoribus.

Quinta ratio est, Agere cum abbreviatione, tum temporis, tum actionis ipsius. Habet ratio ista locum in iisdem, in quibus proxima. Quæ enim sunt illius generis, hæc, sicut ægrè sunt inchoanda, ita ægrè continuanda, ægrè ad finem, & quidem quamprimum (salvis salyandis, puta obedientiâ, charitate, idemnitate,) deducenda. In talibus, dum aguntur, gustus est subtrahendus, voluptas & complacentia, vel impedienda, vel retundenda ac diminuenda, vel perpetienda tantùm, & quamprimùm excutienda, juxta illum S. Aug. in cibis sumendis (& eadem servari debet in reliquis delectabilibus) regulam. Ait ille ad Deum: Hoc me docuisti, ut alimenta tanquam medicamenta sumpturus accedam. Hinc illa tædia Sanctorum super cibos, super officia honorata, & pralationes, hinc fugæ ab officiis gestis; hinc fuga in loca ignota, si quando in suis inclaruissent plus, quam vellent.

Fundamentum autem hujus totius, in his quinque modis agendi traditæ doctrinæ, est illud, quod alicubi S. Greg. observat. Docet ille; Obedientiam, aliquando debere habere aliquid de suo, hoc est, de obedientis appetitu & inclinatione; aliquando nihil omninò. Si obedienti imperentur vilificantia ipsum, molesta, ardua, laboriosa; ad hæc advolare, festinare; in his hærrere, & morari sponte & libenter debet; hæc etiam ambire, ex odio sui, & studio contemnendi affligendique sui potest, immo debet. at verò si

obe-

198.

obedienti imperentur delectabilia, speciosa, grata; ab his refugere, ad hæc, ægrè, cum repugnantia (subjecta tamen cui subijcienda est) accedere debet, in his affici radio, his liberari, cupere debet, & pro suo posse curare, & cum potest licitè, excutere ac fugere.

199.

Fundamentum hujus ipsius est, quia quæ sunt molesta & vilia, ab Amore proprio plerumque fugiuntur. ergo strenuus pugil, ut amori proprio ægrè faciat, utque seipsum vincat, ad ea festinat, eaque ambit, quæ sensui, honori, voluntati, iudicio, famæ, vitæ commodis, proprioque amori sunt inimica: sic enim ab amore proprio fit remotissimus, & consequenter tutissimus, Christoque simillimus. E contra, quæ sunt mollia, grata, honorifica, placita, quæ amorem proprium pelliciunt & irritant, ad hæc ille festinat, hæc ambit. Strenuus ergo bellator, ut hæc quoque amori proprio, offam cupitam subtrahat, ab his penitus refugit, & repugnat; & nisi cogatur, vel naturæ, vel obediendi, vel Caritatis necessitate, illa ne quidem attingit, & in his coactus ac gemens hæret: hæc, quodocunque potest licitè, excutit, ut à periculo serviendi amori proprio, remotissimus sit. Inde est, quòd ad ea, quæ vel sunt inimica amori proprio, vel nihil ei commedi afferunt, vir spiritualis, & sponte & anticipatò, & libenter vadit, in iisque moras trahit, tanquam in suæ securitatis regno, ad ea verò, quæ sunt amori in deliciis, non nisi tardè, & cum morâ, atque invitus ac gemens vadit; ab his verò,

tan-

tanquam ex laqueis & retibus Diaboli, libentissimus abit.

Quod autem dixi proximè de obedientiâ ex S. Gregorio, hoc ipsum dico de omni opere, quodcunque Virò spirituali agendum est, vel ingratum sensui amorique, vel gratum eidem. In illo enim multum de suo, in isto autem nihil de suo affectu & conatu debet habere, ad illud anticipare, vel in puncto saltem temporis advolare, & tarde ab eo abire debet; ad istud agrè pertrahi, agrèque illud sustinere, & denique, cum primùm commodè, id est licitè, potest excutere.

INDUSTRIA XXX.

Per substitutionem voluntariam vocis, aut signi unius pro multis actionibus, copia meritorum compendio conquiri à nobis potest.

Est apud Philosophos nota doctrina, Voces humanas esse signa ad placitum, quibus homines inter sese sensus animorum suorum communicant. Esse autem signum ad placitum, vel ex placito, est secundum eosdem aliud nihil, quam convenisse & conspirasse, propriæ voluntatis libero placito homines, ut

V. P. Druz. Op. IV.

N

hæ

200.